

Aa

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Omgevingseffectrapportage gemeente Eersel

GEEF DE RUIMTE
AAN EEN GOEDE
LEEFOMGEVING

ACCENT
adviseurs

VAN DE FYSIEKE
LEEFOMGEVING

Colofon

Titel: **Notitie Reikwijdte en Detailniveau**
Omgevingseffectrapportage gemeente Eersel

Auteur(s): Mike Verdonschot & Johrin Visser
Opdrachtgever: Gemeente Eersel
Projectnaam: Omgevingsvisie Eersel
Projectnummer: 24030
Datum: 27 november 2024
Status: Eindconcept

Contactadres:

Luchthavenweg 13E
5657 EA Eindhoven

T 040 30 300 95
E contact@accentadviseurs.nl
I www.accentadviseurs.nl

© **Accent adviseurs, Eindhoven**. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van Accent adviseurs.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel Notitie Reikwijdte en Detailniveau	6
1.3 Procedure en inspraak	6
1.4 Leeswijzer	6
2. Omgevingsvisie gemeente Eersel	7
2.1 Waarom een Omgevingsvisie?	7
2.2 Startpunt Omgevingsvisie	9
2.3 Inhoud Omgevingsvisie	10
3. Het OER van Omgevingsvisie Eersel	12
3.1 Wat is een OER?	12
3.2 Waarom een OER?	13
4. Aanpak Omgevingseffectrapportage	15
4.1 Bouwblokken OER	15
4.2 Beoordelingskader OER Omgevingsvisie gemeente Eersel	24
4.3 Wisselwerking OER en Omgevingsvisie	29
4.4 Planning	30
5. Vervolgstappen	31
5.1 Kennisgeving en ter inzagelegging	31
5.2 Opstellen OER en Nota van beantwoording	31
5.3 Terinzagelegging OER	31
5.4 Besluit en vervolg	32

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Met de inwerkingtreding van de omgevingswet per 1 januari 2024, is elke Nederlandse gemeente verplicht om een omgevingsvisie op te stellen. Gemeente Eersel heeft – net als veel andere gemeenten – hierop geanticipeerd en heeft in 2021 al een versie vastgesteld van een omgevingsvisie: de Omgevingsvisie 2.0. Nadien heeft de tijd echter zeker niet stilgestaan in Eersel en Zuidoost-Brabant. Op economisch vlak is de regio volop in ontwikkeling, met ASML als grote aanjager. De investeringen die gedaan worden leiden tot een fikse toename van het aantal arbeidsplaatsen, met alle gevolgen van dien. Deze groeiopgave waar Eersel en de regio voor staan, wordt ook wel de schaa sprong genoemd.

Hoe die schaa sprong vorm moet gaan krijgen, is al in meerdere beleidsdocumenten uitgewerkt. De meest relevante van die stukken voor de gemeente Eersel is de Ontwikkelstrategie de Kempen 2024-2040.¹ In dit document geven de vier Kempengemeenten (Reusel-De Mierden, Bladel, Bergeijk en Eersel) richting aan groei die opgevangen zal moeten worden in de regio. Het voorkeursscenario dat uit deze strategie naar voren komt, moet verder uitgewerkt worden in het gemeentelijk beleid van Eersel. Deze vraag – hoe de schaa sprong vorm moet gaan krijgen in Eersel – is de katalysator geweest die de gemeente heeft doen besluiten om de bestaande Omgevingsvisie 2.0 te actualiseren en een nieuwe versie op te stellen.

In deze nieuwe omgevingsvisie, die een horizon heeft tot 2040, wordt de ontwikkelrichting voor het gehele gemeentelijke grondgebied voor de komende jaren vastgesteld. Om uiteindelijk hiertoe te komen, doorloopt de gemeente een inhoudelijk proces waarin keuzes voor de (in)richting van de gemeente worden gemaakt. Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het doorlopen van de procedure van milieueffectrapportage (afgekort: m.e.r.) een vast onderdeel van dit proces. Simpelweg gezegd wordt er tijdens een m.e.r.-procedure gekeken welke (milieu)effecten ten gevolge van een bepaald plan optreden. Voor de eerdere versie van de Eerselse Omgevingsvisie – vóór de

¹ Ten tijde van het opstellen van deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau is de Ontwikkelstrategie de Kempen in route gebracht voor beoordeling van de vier gemeenteraden.

inwerkingtreding van de omgevingswet – is nog geen m.e.r.-procedure doorlopen. Dit zal dus de eerste keer zijn dat de gemeente deze stap doorloopt voor het opstellen van een omgevingsvisie.

Verschil MER en OER

De m.e.r. procedure is een instrument dat al voor de omgevingswet gebruikt werd om de milieueffecten van plannen en projecten in beeld te brengen. Met de komst van de omgevingswet – en de omgevingsvisie als wettelijk instrument – heeft de m.e.r. een bredere toepassing gekregen. Deze is namelijk verplicht om te doorlopen bij het opstellen van een omgevingsvisie (artikel 16.34 Ow). Een omgevingsvisie is strategisch beleidsplan wat niet op detailniveau ingaat. Daarom wordt daarvoor een zogenaamde plan-m.e.r.-procedure gevolgd, in tegenstelling tot een project-m.e.r., die bij concrete projecten wordt gebruikt.

Bij deze plan-m.e.r. voor de omgevingsvisie is niet enkel oog voor de ‘klassieke’ milieukundige aspecten zoals luchtkwaliteit en geluid, maar worden ook andere aspecten zoals gezondheid, cultuurhistorie en klimaat in beschouwing genomen. Bij deze brede – en tamelijk globale – beschouwing ontstaat een holistisch beeld van de planeffecten op de leefomgeving. Door deze bredere kijk is er ook een nieuwe term in zwang geraakt voor deze uitgebreide m.e.r., de omgevingseffectrapportage, oftewel o.e.r. in het kort. Waar bij een m.e.r.-procedure naar een milieueffectrapport (MER) wordt gewerkt, is bij een o.e.r. het omgevingseffectrapport (OER) het eindproduct. In de praktijk worden o.e.r. en OER echter geregeld door elkaar gebruikt.

Bij het opstellen van de omgevingsvisie van de gemeente Eersel is ook een brede kijk op de leefomgeving gehanteerd. Daarom zal er in deze notitie reikwijdte en detailniveau – en ook in het verdere proces van het opstellen van de omgevingsvisie voor de gemeente – consequent de term “OER” gebruikt worden als het over het product gaat. Als het over de procedure gaat om tot het OER te komen, is de term “m.e.r.-procedure” gebruikt.

1.2 Doel Notitie Reikwijdte en Detailniveau

De eerste stap in het maken van een OER, is het opstellen van een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (afgekort: NRD). In dit product worden de kaders waarbinnen het OER uitgevoerd wordt beschreven. Het is van belang om de inhoud, opzet en afbakening van het onderzoek – ofwel het bepalen van de reikwijdte en het detailniveau van het onderzoek – van tevoren helder in beeld te hebben. In deze NRD wordt het proces van de te doorlopen m.e.r.-procedure uiteengezet en wordt al invulling gegeven aan een aantal elementen van het OER. Zo worden de thema's waaruit het toetsingskader bestaat al gegeven (reikwijdte) en worden daar ook indicatoren aan gekoppeld om de planeffecten te bepalen (detailniveau).

1.3 Procedure en inspraak

De NRD wordt begin januari voor zes weken ter inzage gelegd. Het stuk is dan op het gemeentehuis in te zien en digitaal via de website officielebekendmakingen.nl. Reacties kunnen via e-mail of post gestuurd worden. De reacties worden van antwoord voorzien in de Nota van beantwoording NRD en de uitkomsten worden betrokken in het op te stellen OER.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 licht nader toe waarom er een Omgevingsvisie wordt opgesteld door de gemeente Eersel, hoe dit proces verloopt en wat de Omgevingsvisie inhoudt. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op het bijbehorende OER, wat dat is en waarom deze gemaakt dient te worden. Hoofdstuk 4 beschrijft de aanpak van het OER, welke bouwblokken daar allemaal bij komen kijken, de wisselwerking tussen visie en OER en een globale planning voor het OER. In hoofdstuk 5 wordt vooruitgekeken naar het vervolg van het proces.

2. Omgevingsvisie gemeente Eersel

Dit hoofdstuk gaat in op de vraag waarom de gemeente Eersel een Omgevingsvisie opstelt, hoe dit proces verloopt en op welke thema's de Omgevingsvisie ingaat.

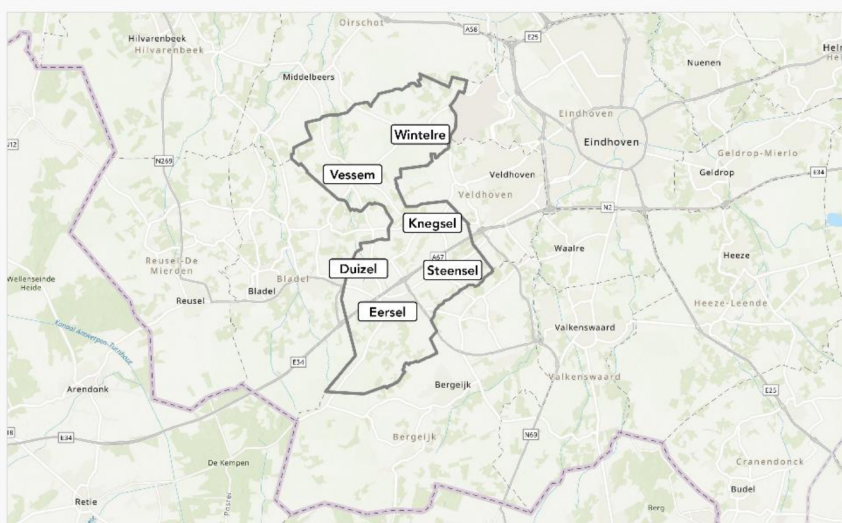
2.1 Waarom een Omgevingsvisie?

Zoals in de inleiding al naar voren is gekomen, is er sinds het opstellen van de Omgevingsvisie 2.0 veel gebeurd in de regio. De Brainport – het collectief van Zuidoost-Brabantse gemeenten waar Eersel ook onderdeel van is – is een dynamische regio die de afgelopen jaren veel ontwikkelingen heeft doorgemaakt. De groei van grote bedrijven zoals ASML, maar ook de vele kleinere onbekendere ondernemingen, hebben als motor gediend voor de regionale economie. Hierdoor is het aantal banen in de regio flink toegenomen. Met de recent gepresenteerde groeiplannen van ASML lijkt er voorlopig nog geen einde te komen aan die groei.

De toename van het aantal arbeidsplaatsen heeft echter ook andere gevolgen dan enkel de groei van de regionale economie. Veel nieuwe werknemers en hun gezinnen zullen naar Zuidoost-Brabant verhuizen en zij moeten ergens in de regio wonen, winkelen, recreëren, onderwijs volgen en nog veel meer. Die toenemende vraag moet goed opgevangen worden zonder dat de huidige inwoners van de regio te veel nadelen ondervinden. Waar ergens deze groeiopgave moet landen in de Brainport is een grote ruimtelijke opgave en de beslissingen die hierin worden genomen hebben aanzienlijke gevolgen voor de fysieke leefomgeving van de Brainportregio. Een aanzienlijk deel van de groei zal in Eindhoven opgevangen worden, maar ook de andere gemeenten binnen de regio moeten hun aandeel leveren voor het verwerken van de groeiopgave.

Een eerste onderverdeling van de woningaantallen over de regio is in 2023 gemaakt in de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant. Dit document geeft alle samenwerkingsverbanden van de verschillende sub-regio's de opdracht om de schaa sprong wéér verder uit te werken voor hun sub-regio. Dat verder uitwerken voor de Kempenregio – de sub-regio waar Eersel toe behoort – gebeurt in de eerdergenoemde Ontwikkelstrategie de Kempen. In dit document zijn een aantal keuzes gemaakt,

Paspoort van de gemeente Eersel

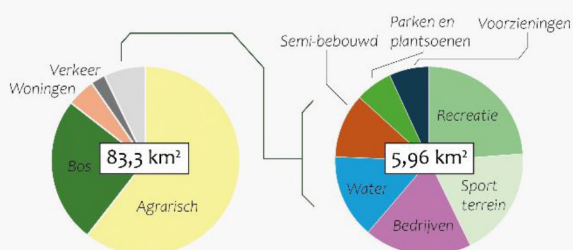

Inwoners per kern (2024)

Duizel	2.015
Eersel	10.860
Knegsel	1.440
Steensel	1.525
Vessem	2.210
Wintelre	2.145
Totaal	20.199

Bron: CBS Statline

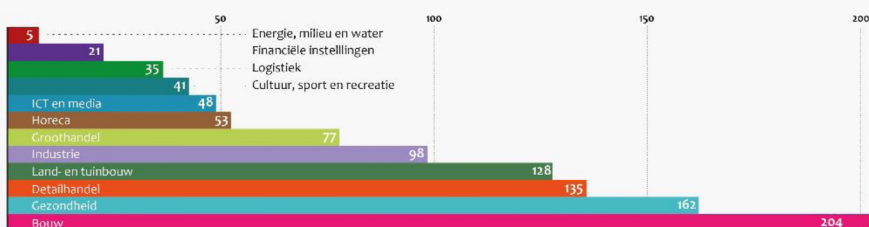
Landgebruik in de gemeente 2017

Bron: CBS Statline

Bedrijven naar sector in de gemeente 2024

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Figuur 1: Paspoort van de gemeente Eersel.

waarvan de verdeling van het aantal te bouwen woningen de belangrijkste is. Deze en andere keuzes uit de ontwikkelstrategie moeten verdere uitwerking krijgen op het gemeentelijk niveau van Eersel. De omgevingsvisie geeft invulling hieraan.

Naast de opgave van de schaa sprong, heeft de gemeente ook nog met andere veranderingen en opgaves in het ruimtelijke domein te maken. Denk bijvoorbeeld aan de vergrijzing en de veranderde woonvraag, behoud van de landschappelijke kwaliteit en bereikbaarheid van de kleinere kernen. Hoe de kwaliteit van leven in Eersel er in 2040 uit ziet hangt af van hoe de gemeente inspeelt op dit alles. Om de gemeente in samenhang te ontwikkelen, keuzes te maken in ruimtegebruik, te streven naar meervoudig ruimtegebruik en balans te houden tussen allerlei functies en doelen, is een integrale visie nodig voor de leefomgeving. Deze visie moet een richtinggevend kader voor ruimtelijke ontwikkelingen zijn en een duidelijke koers richting 2040 uitstippelen. Het gaat in de omgevingsvisie om het gehele grondgebied van de gemeente Eersel (zie het paspoort).

2.2 Startpunt Omgevingsvisie

De nieuw op te stellen omgevingsvisie bouwt voort op het al bestaande beleid van de gemeente en hogere overheden. Een aantal beleidsdocumenten zijn van bijzonder belang voor de nieuwe omgevingsvisie:

- Omgevingsvisie Eersel 2.0: Deze eerdere versie van de omgevingsvisie uit 2021 dient in vele opzichten als basis voor de op te stellen omgevingsvisie. Veel van de kernambities en doelen vormen ook weer het vertrekpunt voor de nieuwe omgevingsvisie.
- Ontwikkelstrategie de Kempen: De ontwikkelstrategie wordt ter vaststelling aangeboden aan de vier Kempengemeenten. Naar verwachting besluiten de gemeenteraden van Bergeijk, Bladel en Reusel-De Mierden in december 2024 over deze strategie. In de gemeente Eersel wordt het besluit naar verwachting in januari genomen door de gemeenteraad. De strategie legt de koers vast die de Kempenregio tot 2040 gaat volgen. De uitvoering van de schaa sprong staat hierin centraal. De opgaves die in dit document vorm hebben gekregen, moeten in de nieuwe omgevingsvisie van Eersel verder worden uitgewerkt. Het opstellen van de ontwikkelstrategie is vergezeld gegaan van een uitgebreid participatietraject, dat ook als input zal dienen voor de omgevingsvisie.

- **Kempische visie op wonen 2024-2028:** In dit beleidsdocument wordt de woningbouwopgave van de Kempenregio, een van de grootste opgaves die voortkomt uit de schaa sprong, uitgewerkt. In de omgevingsvisie wordt deze opgave geactualiseerd voor de nieuwste ontwikkelingen.
- **Toekomstvisie Eersel 2030:** Dit visiedocument uit 2013 is een doorkijk naar hoe Eersel er in 2030 uit moet komen te zien. Hierin worden een aantal kernwaardes genoemd die nog steeds relevant zijn, al is de vorm die ze nu hebben niet geheel actueel meer. De lijn die in dit document wordt uitgezet werkt nog steeds door in de omgevingsvisie.

Naast deze vier belangrijke beleidsdocumenten, zijn er ook nog veel andere relevante beleidsstukken van de gemeente, sub-regio, regio, of provincie. Deze stukken zijn systematisch doorgenomen en samengevat in een beleidsinventarisatie, waarin de actuele koers van de gemeente uitgestippeld staat voor verschillende beleidsterreinen zoals wonen, werken, gezondheid, et cetera. De kern van deze beleidsinventarisatie is te zien als 'Hoofddijnennotitie': keuzes die zijn gemaakt en die niet ter discussie staan.

2.3 Inhoud Omgevingsvisie

De beleidsinventarisatie vormt dus de eerste stap in het proces om te komen tot een omgevingsvisie. In deze inventarisatie zijn de belangrijkste opgaven en doelen voor de gemeente genoemd en geagendeerd. De omgevingsvisie bouwt hierop voort, verbindt de beleidspunten en geeft een integraal beeld op de ontwikkeling van de gehele gemeente. Keuzes maken en prioriteren staat daarbij centraal. De omgevingsvisie is een strategisch beleidsstuk voor de algehele ontwikkeling van de gemeente Eersel, waarin de kernambities en bijbehorende doelen terechtkomen met 2040 als stip op de horizon.

Het verhaal van de omgevingsvisie wordt opgehangen aan een drietal kernambities, het hoogste abstractieniveau waar bij deze visie mee gewerkt wordt. Voor de omgevingsvisie is er besloten om verder te gaan met de drie kernambities die ook al terugkomen in de Toekomstvisie 2030 en de Omgevingsvisie 2.0. Dat zijn de volgende:

- 1 Hoogwaardig en prettig wonen in het Kempische landschap;
- 2 in een toekomstbestendige en veerkrachtige leefomgeving;
- 3 met een gevarieerde lokale economie die onderdeel is van de Brainportregio.

In het visiedocument worden de kernambities vertaald naar een holistisch toekomstbeeld, de kant waar de gemeente de komende jaren naar toe wil werken. Dit toekomstbeeld – tijdens het proces om tot het OER te komen ook wel voorkeursalternatief geheten – wordt in zijn totaliteit behandeld in de omgevingsvisie. Het tussenliggende proces om van kernambities tot een voorkeursalternatief te komen vindt tijdens het proces om tot het OER te komen plaats. Hoe dat precies in zijn werk gaat, wordt in hoofdstuk 4 van deze NRD uitgelegd.

3. Het OER van Omgevingsvisie Eersel

Dit hoofdstuk licht verder toe wat een OER inhoudt, hoe deze OER samenhangt met de Omgevingsvisie van de gemeente Eersel en op welke manier er een wisselwerking optreedt tussen deze documenten.

3.1 Wat is een OER?

In het beginsel is een OER niet meer dan een bijzondere motiveringsplicht voor een plan die ervoor zorgt dat de verschillende aspecten van de leefomgeving volwaardig meegenomen worden in de besluitvorming. Elk plan gaat gepaard met bepaalde ontwikkelingen die hun effect hebben op de fysieke leefomgeving. Het wensbeeld bij elk plan, is dat dit enkel positieve effecten tot gevolg heeft en dat het plan over de gehele breedte wat bijdraagt aan de leefomgeving. In werkelijkheid brengen de meeste ontwikkelingen zowel voor- als nadelen met zich mee. Zo heeft een totale bouwstop bijvoorbeeld een zeer positieve invloed op natuurherstel, maar heeft het wel een desastreus effect op de woningbeschikbaarheid. Deze inherente spanningen die voorziene ontwikkelingen met zich meebrengen, worden tijdens een m.e.r.-procedure consequent in beeld gebracht en afgewogen. Tijdens de procedure wordt gezocht naar het totaalpakket van voorziene ontwikkelingen dat sámen de beste uitwerking heeft op de leefomgeving. Dit totaalpakket wordt vaak “voorkeursscenario” of “voorkeursalternatief” genoemd. In het OER dat voor de omgevingsvisie wordt gemaakt, wordt de term “voorkeursalternatief” gebruikt.

Dit toetsen en verkennen van meerdere beleidsopties en hun gevolgen vormt de kern van de m.e.r.-procedure. Bij dat toetsen om tot een voorkeursalternatief te komen wordt niet enkel gekeken naar de ‘klassieke’ thema’s uit de milieukunde, zoals bijvoorbeeld luchtkwaliteit. Zo is er – vooral sinds de inwerkingtreding van de omgevingswet – ook oog voor onderwerpen zoals klimaatadaptatie, energietransitie, gezondheid en veiligheid. Door deze diverse thema’s mee te nemen ontstaat een vernieuwende aanpak met als uitgangspunt om niet enkel milieueffecten in beeld te brengen, maar de gehele fysieke leefomgeving integraal te benaderen. Het eindproduct – het OER – gaat samen met de ontwerp Omgevingsvisie ter inzage.

3.2 Waarom een OER?

Deze OER wordt om twee redenen opgesteld. De eerste – en de belangrijkste – is dat wij als gemeente simpelweg een goede afweging willen maken om tot de best mogelijke omgevingsvisie te komen. Het is van belang dat deze afweging systematisch en transparant gebeurt. Een OER voorziet hierin door systematisch de voor- en nadelen van meerdere beleidsopties tegen elkaar af te zetten. Hierdoor ontstaat inzicht in de gevolgen die bepaalde keuzes met zich meebrengen.

Daarnaast is een omgevingsvisie is – net als een programma – onder de Omgevingswet benoemd als m.e.r.-plichtig. Dit is op grond van twee criteria. Allereerst is een OER verplicht als een plan of programma kaderstellend is voor opvolgende m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten. Dat is bij een omgevingsvisie eigenlijk altijd het geval, aangezien hier grote keuzes gemaakt worden voor verdere plannen die m.e.r.-plichtig zijn. Ten tweede is een OER verplicht als op grond van de Omgevingswet (artikel 16.36 lid 1 en 2 Omgevingswet), een “Passende beoordeling” moet worden gemaakt. Zo’n beoordeling is nodig wanneer op voorhand niet kan worden uitgesloten dat ontwikkelingen uit de Omgevingsvisie significante gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden. In de gemeente Eersel zelf liggen delen van twee Natura 2000-gebieden: ‘Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux’ en ‘Kempenland-West’. Verder liggen binnen een afstand van 25 kilometer van de gemeentegrenzen – de afstand tot waar stikstofdepositie wordt gemeten – meerdere Natura 2000-gebieden. Omdat in de omgevingsvisie vrijwel zeker keuzes zullen worden gemaakt die een significante invloed hebben op Natura 2000-gebieden, is een passende beoordeling noodzakelijk.

In het geval van de gemeente Eersel spelen buitenlandse Natura 2000-gebieden ook een rol van betekenis. De gemeente ligt immers op korte afstand van België en direct aan de Belgische kant van de grens liggen drie gebieden, te weten: “Ronde Put”, “Valleigebied van de kleine Nette met brongebieden, moerassen en heiden” en “Hageven met Dommelvallei, Beverbeekse, Heide Warmbeek en Wateringen”. Deze Natura 2000-gebieden kunnen nadelige gevolgen ondervinden van de omgevingsvisie. Dit betekent dat op enig moment tijdens het proces de Vlaamse overheid ingelicht zal moeten worden over de potentiële effecten voor het Vlaamse grondgebied.

Figuur 2: De gemeente Eersel (zwarte omlijning) ten opzichte van de omliggende Natura-2000 gebieden. De rode stippellijn geeft een buffer van 25 kilometer rondom de gemeentegrenzen aan.

4. Aanpak Omgevingseffectrapportage

Een OER heeft niet een standaard opbouw, maar ervaring leert wel dat steeds dezelfde 'bouwblokken' erin terugkomen. Dit hoofdstuk legt eerst kort uit wat deze bouwblokken zijn en waar ze in het proces terugkomen. Daarna wordt verdere invulling gegeven aan hoe deze bouwblokken er voor deze OER uit komen te zien.

4.1 Bouwblokken OER

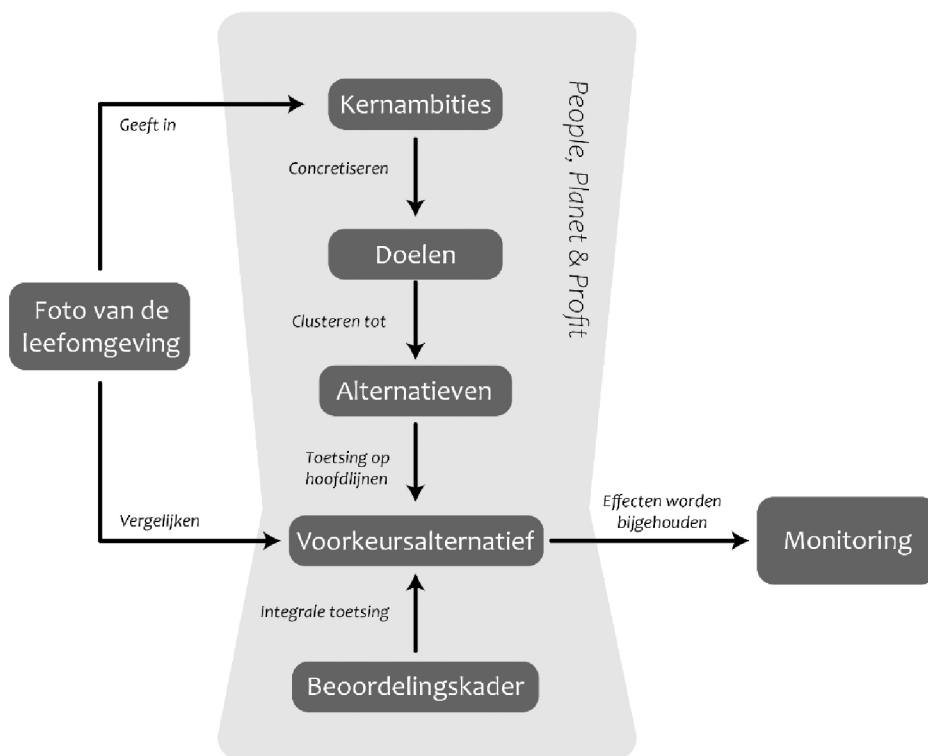
Zoals in de voorgaande hoofdstukken al terug is gekomen, is het doel van het OER om uiteindelijk van – in dit geval – drie kernambities te komen tot een integraal beoordeeld voorkeursalternatief dat het best mogelijke effect heeft op de leefomgeving van de gemeente Eersel. Tussen die kernambities en het beoordeelde voorkeursalternatief zitten meerdere processtappen en bouwstenen. Deze zijn in figuur 3 schematisch weergegeven.

Foto van de leefomgeving

Het eerste bouwblok van het OER is de foto van de leefomgeving, het blok links in figuur 3. Een OER moet toetsen wat voor effecten bepaalde ontwikkelingen hebben op de leefomgeving. Om goed te kunnen bepalen wat het effect is, moet wel eerst in beeld zijn gebracht hoe de gemeente Eersel er momenteel voor staat. Er kan immers moeilijk bepaald worden of een voorkeursalternatief een positief effect op de leefomgeving heeft als de huidige stand van zaken niet goed in beeld is gebracht. Er moet als het ware een 'foto' van Eersel worden gemaakt, waarin alle relevante informatie voor toetsing is opgenomen. Deze foto bevat gegevens over alle thema's van het beoordelingskader.

Bij de foto van de leefomgeving is het belangrijk om een tweedeling te maken in de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. De huidige situatie spreekt voor zich en gaat om een foto zoals de gemeente er nú voor staat. Autonome ontwikkeling betekent de te verwachten voortgang van de huidige situatie zonder dat er nieuw beleid van kracht is, wat eindigt in een situatie zoals die in zichtjaar 2040 zou zijn, zonder de omgevingsvisie. Daarin worden alleen vastgestelde ruimtelijke plannen, vastgesteld beleid met een ruimtelijke component en (wetenschappelijke) trends, zoals klimaatverandering, meegenomen. Veel van de ontwikkelingen die beschreven zijn in Ontwikkelstrategie de Kempen behoren niet tot de

autonome ontwikkeling. Dat is niet alleen omdat dit strategiedocument nog niet is vastgesteld, maar veel van de beschreven ontwikkelingen zijn nog te weinig concreet om in de afweging mee te kunnen nemen. De eerdergenoemde beleidsinventarisatie vormt een belangrijke inputbron voor het in beeld brengen van de autonome ontwikkeling.

Figuur 3: Schema van de bouwblokken van het OER

Omdat Eersel een gemeente is van meerdere kernen, is nuttig om, waar mogelijk, deze foto van de leefomgeving op kernniveau uit te werken. Verschillen tussen de kernen kunnen immers groot zijn. Zo zou Vessem op het vlak van bereikbaarheid goed kunnen scoren, maar zou dat voor Eersel weer compleet anders kunnen zijn. De kernen van de gemeente Eersel zijn: Duizel, Eersel, Knegsel, Steensel, Vessem en Wintelre.

People, planet en profit

Met de referentiesituatie in beeld gebracht, kan naar het proces om tot het OER te komen zelf worden gekeken. Dit is het grijze vlak in figuur 3 wat als een zandloper is vormgegeven. Dat alle volgende stappen in een vlak zijn geplaatst heeft een reden. Dit omdat zij allemaal door dezelfde theoretische grondslag zijn ingegeven. Elke (omgevings)visie heeft als doel om de leefomgeving – in de breedste zin van het woord – te verbeteren. Dat ‘verbeteren van de leefomgeving’ is echter een nogal groot en onwerkbaar begrip, het heeft op zichzelf weinig aanknopingspunten. Om dat containerbegrip van ‘een verbeterde leefomgeving’ handen en voeten te geven, wordt vaak gebruik gemaakt van een bepaald raamwerk – een theoretische grondslag – waaraan het verhaal van de visie wordt opgehangen. Voor deze grondslag kan gedacht worden aan een concept zoals brede welvaart, of de 17 *global goals* die door de VN als leidraad worden gebruikt.² Beide raamwerken proberen aan de hand van een aantal kernpunten een integrale bandering op de leefomgeving te geven.

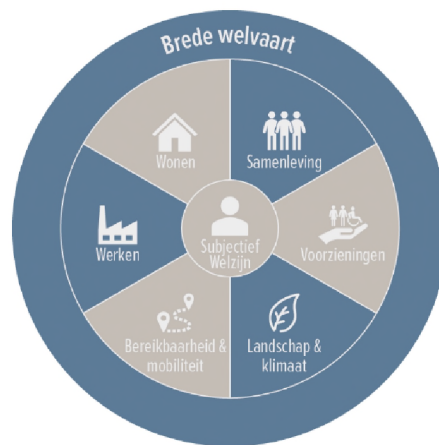
Figuur 4: De zeventien Global Goals van de VN.

Bron: www.vng.nl/artikelen/de-17-global-goals

² Brede welvaart kent geen vaste uitwerking en kan op meerdere manieren geïnterpreteerd worden. Zie bijvoorbeeld: CBS, *Dossier Brede Welvaart*, [Brede welvaart | CBS](#) (geraadpleegd 9 augustus 2024).

Zie voor een verdere uitwerking van de *global goals*: VN - Department of Economic and Social Affairs, *Sustainable Development – 17 goals*, [THE 17 GOALS | Sustainable Development \(un.org\)](#) (geraadpleegd 9 augustus 2024).

Brede welvaart is een concept dat bekend is in de gemeente Eersel. Dit is namelijk ook als grondslag gebruikt voor Ontwikkelstrategie de Kempen. In de ontwikkelstrategie is brede welvaart gevat in de frase “de Kempenaar staat centraal!”. Die zin is concreet gemaakt aan de hand van een zevental thema’s, te weten: wonen, samenleving, voorzieningen, landschap & klimaat, bereikbaarheid & mobiliteit, werken en – het centrale allesomvattende thema – subjectief welzijn. Ondanks het eerdere gebruik van brede welvaart, is er voor het traject van deze visie en OER ervoor gekozen om een andere theoretisch grondslag te hanteren, die van *people, planet en profit*, hierna afgekort als PPP.³ Net als bij brede welvaart, is ook bij de PPP de insteek dat het een integrale bandering is van de leefomgeving, inclusief de mensen en organisaties die zich daarin bevinden. Bij de PPP is zowel oog voor kwantitatieve en materiële zaken, denk bijvoorbeeld aan bereikbaarheid en woningaanbod, alsook kwalitatieve en immateriële zaken, bijvoorbeeld sociale cohesie en woonplezier.

Figuur 5: Het Kempische wiel van brede welvaart.

Bron: Ontwikkelstrategie de Kempen 2024-2040.

De PPP verschaft dus een holistische benadering op de leefomgeving en uiteindelijk is er om twee redenen gekozen voor het gebruik ervan. Allereerst is PPP het concept dat Provincie Noord-Brabant hanteert in hun omgevingsvisie. Doorwerking in de omgevingsvisie van Eersel is vanwege consistentie dus logisch. De tweede reden is dat elk van de drie kernambities grosso modo overeenkomt met één van de P's van de PPP. Verdere processtappen zijn zo dus ook ingegeven door de PPP. In figuur 3 wordt dit getoond door de bouwblokken van het OER in een overkoepelende vlak met PPP te plaatsen. Dat overkoepelende vlak heeft bewust de vorm van een zandloper gekregen. Aan beide uiteindes van de zandloper, bij de blokken kernambities en toetsingskader, wordt er breed en integraal naar de leefomgeving gekeken en is de PPP vrij expliciet aanwezig. De blokken die verder naar het midden staan worden minder direct ingegeven door de PPP, maar ondervinden wel doorwerking van de blokken aan de uiteindes en hebben zo ook de PPP in zich. Het hele proces is er dus door ingegeven.

³ In sommige versies van de PPP wordt *profit* vervangen door *prosperity*. Voor deze OER is ervoor gekozen om de lijn van Provincie Noord-Brabant te volgen en *profit* te hanteren.

Kernambities

Bovenaan de zandloperfiguur staan de kernambities. Hieraan ligt de PPP dus ten grondslag, maar deze zijn ook ingegeven door de huidige staat van de gemeente en het al bestaande beleid. Zoals in hoofdstuk 2 ook al ter sprake is gekomen, wordt er bij deze visie en OER met drie kernambities gewerkt, te weten:

1 Hoogwaardig en prettig wonen in het Kempische landschap

Momenteel zijn er zo'n 20.000 mensen die de gemeente Eersel hun thuis noemen en dat aantal zal fors groeien. Het is goed wonen in de gemeente en het streven is dan ook om – met oog op de groei – dit hoogwaardige en prettige woonklimaat te waarborgen. De woningbouwopgave dient echter wel in verhouding te staan tot een goede kwaliteit van de leefomgeving. Prettig wonen gaat immers niet alleen over de woning zelf, maar ook alles wat daar omheen gebeurt. Zo groeit het voorzieningenaanbod mee met het aantal inwoners en blijft de sociale cohesie in de kernen goed. Daarnaast voelen burgers en ondernemers zich gehoord en gerepresenteerd door de lokale overheid en zij zijn ook actief betrokken bij voor hun relevante beleidsvorming. Deze beleidsvorming moet bijdragen aan een veilige en gezonde openbare ruimte die groen en beweegvriendelijk is ingericht. Ook streven we naar zorgzame woonomgevingen, met een passend woonaanbod voor alle doelgroepen. De landschappelijke kwaliteiten met cultuurhistorisch erfgoed en natuurlijke waarden die Eersel kenmerkt nemen een bijzondere plek in als het aankomt op wonen. Het heeft een positieve betekenis voor gezondheid, welbevinden en ontmoeting van bewoners waar we in blijven investeren. Het Eerselse landschap vormt dan ook een primaire kwaliteitsdrager van de gemeente en is deel van de Eerselse identiteit. De kenmerkende landschapstypen vormen de onderlegger waarin nieuwe (woon-)ontwikkelingen worden ingebed. De verwevenheid van de kernen met zijn (historische) dorpshearten en buurtschappen met het omliggende mozaïeklandschap is een bijzondere kwaliteit die de gemeente koestert. Ook nieuwe (woon-)ontwikkelingen zullen zich hiernaar voegen in samenhang met een robuuste landschappelijke inbedding.

2 In een toekomstbestendige en veerkrachtige leefomgeving

Anno 2040 ziet de 'foto' van Eersel er anders uit dan het huidige plaatje van de gemeente. De gemeente heeft de nodige ontwikkelingen doorgemaakt en is goed toegerust om nieuwe uitdagingen het hoofd te bieden. Een van die uitdagingen is de extreme gevolgen van klimaatverandering. Piekbuien en langdurige droogte zullen een harde realiteit zijn. We hebben goed op deze veranderingen geanticipeerd en er wordt het principe gehanteerd dat bodem en water – de ondergrond – sturend zijn in de keuzes die gemaakt worden omtrent (woning)bouw. Hierdoor vinden

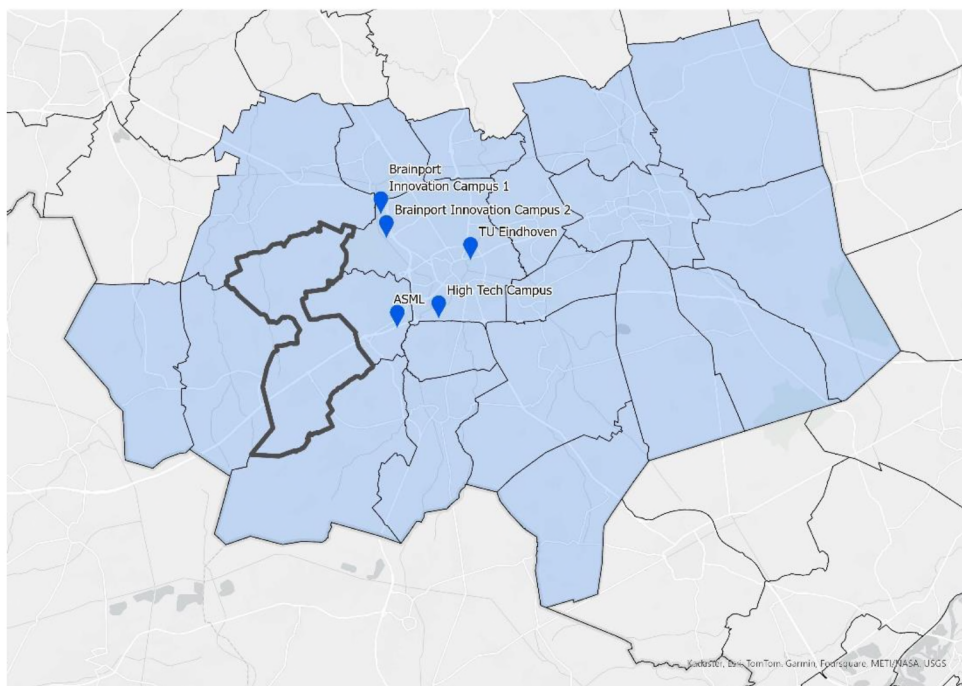
ontwikkelingen niet in kwetsbare zones plaats en wordt overlast voorkomen. Verder is de openbare ruimte klimaatrobuust ingericht en kan piekbelasting beter worden opgevangen. Het watersysteem is robuust ingericht op het opvangen van hevige regenval middels retentie en tegengaan van droogte door aanvullingen van het grondwater en waterbufferend vermogen van de bodem. De natuur in belangrijke natuurgebieden is zodanig hersteld om weersextremen aan te kunnen. De biodiversiteit in zowel landelijk als stedelijk gebied is toegenomen. Om verdere klimaatschade te voorkomen is duurzaamheid, zowel in energie als economie, de norm. Voor energie neemt dat niet alleen de vorm aan van het opwekken van groene stroom, maar is energiebesparing ook een belangrijk component. We weten deze toekomstgerichtheid en veerkrachtigheid goed te balanceren met de huidige staat van de leefomgeving en de behoeftes en wensen van de gebruikers. Zo gaat landbouw samen met een hoge biodiversiteit, gezonde bodem en schoon water, en is er tegelijkertijd economisch perspectief voor ondernemers in het buitengebied.

3 **Met een gevarieerde lokale economie die onderdeel is van de Brainportregio**

We liggen in een economisch zeer dynamische regio: de Brainport. Ontwikkelingen op mondiale schaal hebben grote gevolgen voor de werkgelegenheid in de regio en de enorme groei die zich nu voltrekt, lijkt zich komende tijd krachtig door te zetten. In 2040 zijn in Eersel de internationale invloeden goed in balans gehouden met de belangen van de lokale economie. Zo is er aan de ene kant ruimte voor de innovatieve maakindustrie en lift de gemeente mee op de werkgelegenheid die bedrijven uit Eindhoven en Veldhoven verschaffen. Aan de andere kant hebben we ook oog voor de lokale ondernemer en de economische wereld los van de Brainport. Sectoren zoals vrijetijdseconomie en landbouw zijn vitale onderdelen van het werklandschap van de gemeente en zij krijgen dan ook de ruimte. Als integraal onderdeel van de Brainportregio, is Eersel goed verbonden met het nabijgelegen stedelijk gebied. (Woon-werk)verkeer wordt efficiënt afgehandeld. Deze aansluiting neemt niet alleen de vorm aan van een goede autobereikbaarheid, maar de gemeente is ook aangesloten op een goed ontwikkeld regionaal fietsnetwerk. Het openbaar vervoer vormt een realistisch alternatief voor de auto en innovatieve mobiliteitsconcepten zijn doorontwikkeld tot volwaardige vervoersopties. De connectie met de wereldregio, gaat niet ten koste van de leefbaarheid en lokale bedrijvigheid. De economie is constructief, gevarieerd, inclusief en verrijkend en deze staat in dienst van het welzijn van de burgers.

De drie kernambities zijn een herijking van de drie kernambities afkomstig uit de Omgevingsvisie 2.0 en de Toekomstvisie 2030. De kern van de ambities uit deze documenten werd nog steeds relevant geacht,

maar ontwikkelingen en veranderende perspectieven zorgden er wel voor dat behoefte was aan een vernieuwingslag. Die vernieuwingslag is hier gegeven. Vooral de tweede ambitie heeft een nieuwe invulling gekregen ten opzichte van de Omgevingsvisie 2.0.

Figuur 6: Gemeente Eersel in de Brainportregio

Beoordelingskader

Aan de onderkant van het zandloperfiguur is het blok van het beoordelingskader te zien. Uiteindelijk moeten de keuzes die tijdens het OER gemaakt worden, getoetst worden. Omdat een OER een holistische benadering nastreeft, moet het beoordelingskader wat gebruikt wordt dat ook zijn. Het moet dus een integraal kader zijn waar alle relevante thema's in voor komen. De eerste stap van het opstellen van het kader is om tot die thema's te komen. Voor deze OER zijn achttien thema's opgenomen in het beoordelingskader, variërend van "Veilige Leefomgeving" tot "Mobiliteit en Bereikbaarheid".

Deze thema's geven al meer houvast dan enkel de PPP, maar ze zijn nog steeds vrij breed. Daarom wordt elk thema meetbaar gemaakt aan de hand van een aantal indicatoren. Met indicatoren worden concrete

eenheden bedoeld waarop beoordeeld kan worden. Denk bijvoorbeeld voor het thema “Energie en emissie” aan indicatoren, zoals het aandeel duurzame energie en emissie stikstofoxides. Dit zijn thema’s waar concrete uitspraken over gedaan kunnen worden en waar in beeld kan worden gebracht hoe zij zich ontwikkelen bij bepaalde ingrepen. In totaal zijn er in het beoordelingskader 60 indicatoren opgenomen. Verderop in dit hoofdstuk is het beoordelingskader verder uitgewerkt en worden alle thema’s en indicatoren uitgewerkt.

Doelen en alternatieven

Met het beoordelingskader in beeld, kan er teruggekeerd worden naar de andere kant van de zandloper. Zoals net besproken, zijn de drie kernambities waar mee gewerkt wordt vrij abstract. Dit zijn nog geen concrete beleidsdoelen waaraan getoetst kan worden of die in verder gemeentelijk beleid kunnen worden toegepast. Daarom worden de kernambities voor de omgevingsvisie en OER uitgewerkt tot meerdere concrete doelen. Deze doelen geven meer sturing aan de kernambities van de gemeente. Voor deze visie en OER worden er waarschijnlijk dertien doelen opgesteld. Deze zullen in het OER zelf uitgebreid aan bod komen. Het is bij deze doelen belangrijk om te onthouden dat er vaak niet één helder pad is om de doelstelling te bereiken. Meestal zijn er meerdere manieren waarop het doel bereikt kan worden. De keuze welk pad naar de doelstelling wordt genomen, heeft invloed op welke gevolgen de leefomgeving ondervindt. Verschillende beleidskeuzes hebben dus verschillende effecten. Daarnaast kunnen doelen ook op gespannen voet met elkaar staan. Een doel wat zich richt op voldoende woningen kan ten koste gaan van een doel wat focust op ruimte voor natuur en landbouw.

De doelen, en ook de keuzes die gemaakt worden om de doelen te bereiken of om bepaalde doelen te prioriteren, moeten in samenhang beschouwd worden. Het gaat uiteindelijk namelijk om de impact die ze als totaalpakket hebben op de leefomgeving. De volgende stap in het proces is dan ook het opstellen van meerdere alternatieven. Een centraal element van het OER is de toetsende functie die het instrument heeft. Het is gebruikelijk dat meerdere doelen en keuzes geclusterd worden tot een aantal onderscheidende alternatieven. Voor het OER van Eersel zal ook nog een nader te bepalen hoeveelheid alternatieven worden opgesteld. Hoe deze alternatieven samengesteld zullen worden, zal later in het proces bepaald worden. Nu is er nog te weinig input om deze afweging te maken.

Als de alternatieven zijn samengesteld, moet vervolgens ook getoetst worden welke van deze als beste uit de bus komt. Deze eerste toetsing zal enkel op hoofdlijnen gebeuren. Dat betekent dat niet het

gehele beoordelingskader erbij wordt gehaald, maar dat er alleen beoordeeld wordt op thematische basis. De beoordelingen die volgen uit de toetsing op hoofdlijnen geven inzicht voor de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie en het maken van keuzes. Het is waarschijnlijk dat de uitkomst van de toetsing op hoofdlijnen is dat één alternatief als beste uit de toets komt, maar dat bepaalde keuzes uit de andere alternatieven de voorkeur genieten boven de keuze die gemaakt is in het best-getoetste alternatief. Het best-getoetste alternatief kan dus niet één-op-één worden overgenomen als voorkeursalternatief, maar er zullen nog bepaalde onderdelen ingewisseld moeten worden voor de keuzes uit de andere alternatieven.

Voorkeursalternatief

Bij het smalste punt van de zandloperfiguur, ligt het bouwblok van het OER waar uiteindelijk naar toe wordt gewerkt: het voorkeursalternatief. Dit is de richting waarin de beste beleidskeuzes uit alle alternatieven samen zijn gekoppeld. Dit voorkeursalternatief is in wezen hetzelfde als de concept-omgevingsvisie. Het voorkeursalternatief wordt integraal getoetst aan de hand van het gehele beoordelingskader, waarbij alle indicatoren dus aan bod komen. Bij deze stap komt de foto van de leefomgeving – bestaande uit de huidige situatie en de autonome ontwikkeling – ook weer aan bod. Deze wordt namelijk ook, net als het voorkeursalternatief, getoetst aan de hand van het beoordelingskader. De uitslag hiervan wordt vergeleken met de uitslag van het voorkeursalternatief, om zo te kijken in welke mate het voorkeursalternatief een positieve bijdrage levert.

Uit de toetsing kan blijken dat het voorkeursalternatief/de concept-omgevingsvisie op bepaalde punten toch niet het gewenste doel behaalt. Zo kunnen er strijdigheden ontstaan door de combinatie van verschillende beleidsingrepen uit verschillende alternatieven. Het voorkeursalternatief kan nog worden aangepast op bepaalde punten, zodat de negatieve effecten afgezwakt kunnen worden. De concept-omgevingsvisie met deze laatste aanpassingen, vormt de uiteindelijke ontwerp-omgevingsvisie die ter inzage gelegd wordt.

Als significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden door de invulling van de omgevingsvisie niet zijn uit te sluiten, dan is een Passende Beoordeling op hoofdlijn nodig (zie paragraaf 3.2). Deze zal dan onderdeel zijn van het uitvoeren van de effectbeoordeling.

Monitoring

Een OER houdt niet op bij de ter inzagelegging van het visiedocument en OER. De laatste stap in het proces is namelijk om de gevolgen van de in het OER uitgestippelde voorkeursalternatief in beeld te brengen. Het is nodig om het kwaliteitsniveau van de fysieke leefomgeving op gezette tijden en geordend bij te houden. In het OER volgt daarom ook een eerste aanzet van een systeem voor monitoring. Een dergelijk systeem is nodig om te kunnen bepalen of gewenste doelen en voorspelde effecten ook daadwerkelijk uitkomen. Als dit niet het geval is, kan worden bijgestuurd door maatregelen in te zetten of door het beleid aan te passen. Het ontwikkelen van dit systeem begint al bij de beschrijving van de referentiesituatie, waarbij is nagedacht over hoe de verschillende ambities en effecten gemeten en getoetst kunnen worden.

4.2 Beoordelingskader OER Omgevingsvisie gemeente Eersel

Zoals eerder al genoemd, is het beoordelingskader het bouwblok van het OER waar de vertaling van abstract (de PPP) naar concreet (de beoordeling van het voorkeursalternatief) wordt gemaakt. Het kader bestaat uit twee onderdelen: 18 thema's met daaronder hangend 60 indicatoren. Elk thema is globaal terug te traceren tot één van de P's van de PPP. Het is niet zo dat dat thema dan exclusief tot dat domein behoort, maar het toont wel de meeste overlap ermee. Zo is landbouw bij *profit* ingedeeld, maar zitten er ook elementen van *planet* en *people* in. De volgende tabel geeft een overzicht van alle thema's en indicatoren gegeven die in het OER aan bod komen.

<i>People</i>		
<i>Woningvoorraad</i>	Kwantitatief woonaanbod in elke kern	Elke kern van de gemeente beschikt over voldoende woningen.
	Kwalitatief woonaanbod in elke kern	De woningen in de kernen hebben een goede verdeling van segmenten en het aandeel sociale huurwoningen is ook naar behoren.
	Aantal woonzorgplekken	Het aantal woonzorgplekken in de gemeente is voldoende, ook voor toekomstige groei in de vraag.
<i>Gezonde leefomgeving</i>	Geluidbelasting	De merkbare geluidbelasting blijft binnen de perken en neemt niet verder toe.

Veilige leefomgeving	Luchtkwaliteit en geurhinder	De luchtkwaliteit is goed en de ondervonden geurhinder is minimaal.
	Beweegvriendelijke en groene leefomgeving	De openbare ruimte is zo ingericht dat er veel ruimte is voor groen en dat deze mensen motiveert om te bewegen.
	Gevaarlijke stoffen	De gevaarlijke stoffen die in de gemeente opgeslagen liggen of erdoor getransporteerd worden, vormen een minimaal risico voor de volksgezondheid.
	Sociale veiligheid	De mate van criminaliteit, overlast en verloedering is minimaal.
	Verkeersveiligheid	De veiligheid in het verkeer is voor alle weggebruikers op alle plekken in de gemeente gewaarborgd.
Voorzieningen	Toegankelijke openbare ruimte	De openbare ruimte is zo ingericht dat deze voor iedereen goed begaanbaar is.
	Onderwijs en maatschappelijke voorzieningen	De onderwijs- en maatschappelijke voorzieningen zijn in elke kern toereikend voor de vraag.
	Sport- en vrijetijdsvoorzieningen	Sport- en recreatieve voorzieningen zijn in elke kern toereikend voor de vraag.
	Winkels & horeca	Het winkel- en horeca-aanbod is in elke kern toereikend voor de vraag.
	Zorgplekken en -voorzieningen	Het aantal zorgplekken in de gemeente is voldoende en ook van het juiste soort. Er is rekening gehouden met toekomstige groei.
Omgevingskwaliteit	Gebruikswaarde	De gebruikswaarde van de openbare ruimte draagt bij aan een prettig en efficiënt gebruik van de ruimte en een doet geen afbreuk aan de omgevingskwaliteit.
	Belevingswaarde	Gebieden – zowel binnen als buiten de bebouwde kom – hebben een goede belevingswaarde.
	Toekomstwaarde	De omgeving in de gemeente is zo ingericht dat deze toekomstbestendig is en er geen gevaar voor kwaliteitsafbreuk bestaat.

Erfgoed en cultuurhistorie	Archeologische waarden	Archeologische waarden zijn goed beschermd en voorziene ontwikkelingen brengen dit niet in gevaar.
	Cultuurhistorische waarden	Cultuurhistorische waarden zoals landschappelijke elementen zijn goed beschermd en voorziene ontwikkelingen brengen dit niet in gevaar.
	Erfgoed	Waardevol erfgoed zoals (rijks)monumenten en het beschermde dorpsgezicht van Eersel blijven goed beschermd.
Sociale cohesie	Integratie	Nieuwkomers in Eersel kunnen deel worden van de Eerselse leefgemeenschap.
	Representativiteit en participatie	Burgers voelen zich gehoord en betrokken bij de publieke instanties en de beleidskeuzes die gemaakt worden.
	Binding met buurt of kern	De sociale cohesie in de verschillende kernen is goed en zaken zoals het verenigingsleven hebben bestaansrecht.
	Maatschappelijke deelname	Mensen zijn en voelen zich onderdeel van de maatschappij en het eenzaamheidsgevoel is minimaal.
	Zorg voor elkaar	In Eersel wordt de zorgvraag niet enkel opgevangen door zorginstellingen, maar verlenen burgers ook zorg aan elkaar.
Recreatie	Aanbod van dagrecreatie	Als recreatiegemeente trekt Eersel veel toeristen met verschillende interesses aan, die ook gebruik maken van de lokale horeca.
	Recreatief netwerk	Eersel beschikt over een goed routenetwerk van recreatieve fiets-, wandel-, en menroutes.

Planet		
Emissie en energie	Energiebesparing	Energiebesparende maatregelen zijn de norm, waardoor het energieverbruik beperkt is tot een realistisch minimum.
	Energiebeschikbaarheid	Er is voldoende capaciteit op het energienetwerk en er is geanticipeerd op de toekomstige vraag die verwacht kan worden.
	Aandeel duurzame energie	De opwek en het gebruik van hernieuwbare energie zijn de norm binnen de gemeente.

Bodem en water	Emissie broeikasgassen	De uitstoot van broeikasgassen is tot een realistisch minimum beperkt.
	Emissie stikstofoxides	De uitstoot van stikstofoxides is tot een realistisch minimum beperkt, waardoor natuur(ontwikkeling) niet wordt geschaad.
	Bodemkwaliteit	De bodemkwaliteit in Eersel is goed, waardoor natuur, landbouw en andere ontwikkelingen niet gehinderd worden.
	Grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	Zowel het zichtbare (oppervlakte) als onzichtbare (grond) water is van goede kwaliteit en voldoet aan de wettelijke richtlijnen.
	Hemelwaterafvoer en -retentie	Het systeem van hemelwaterafvoer en -retentie is ingericht op de steeds vaker voorkomende piekmomenten, waarbij het rioolsysteem ze veel mogelijk wordt ontzien en er wordt gewerkt met natuurlijke infiltratie.
Natuur en biodiversiteit	Omvang en samenhang natuurgebieden	Natuurgebieden in de gemeente zijn van behoorlijke omvang en staan goed in verbinding met elkaar en andere gebieden buiten de gemeente, in het bijzonder door de goede groenblauwe dooradering van landelijk gebied.
	Natuurkwaliteit	De natuur binnen de gemeente is in kwalitatief goede staat, waar zowel ruimte is voor flora, fauna, water en belevingswaarde.
	Biodiversiteit	De biodiversiteit binnen de gemeente is goed en wordt niet bedreigt door (toekomstige) ontwikkelingen. Dit geldt zowel voor natuurgebieden, alsook voor de rest van de gemeente.
Klimaatadaptatie	Waterveiligheid	De leefomgeving is beschermd tegen de gevaren die water met zich meebrengt. Schade en overlast worden tot een minimum beperkt.
	Droogte	De leefomgeving – in het bijzonder het buitengebied met natuur- en landbouwzones – is voorbereid op de bedreigingen die het tekort aan water met zich meebrengt.
	Hittestress	Hittestress in de bebouwde kom van de gemeente is door het tegengaan van versterking tot een realistisch minimum beperkt.

	<i>Profit</i>	
<i>Welvaart</i>	Arbeidsmarkt en werkgelegenheid	In Eersel zijn er voldoende arbeidsplaatsen voor mensen met verschillende opleidingsniveaus en het werkloosheidscijfer ligt laag.
	Materiële welvaart	De inwoners van Eersel hebben niet te maken met armoede.
<i>Vestigingsklimaat</i>	Werklocaties	Eersel biedt voldoende plaats aan Kempische ondernemers die zich in de gemeente willen vestigen.
	Logistieke infrastructuur	Netwerken zoals elektriciteit, wegen en IT hebben voldoende capaciteit om (nieuwe) bedrijven er op aan te kunnen laten sluiten.
	Kennis en innovatie	Eersel is een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven die in de kennissector werken.
<i>Bedrijvigheid</i>	Circulaire economie	Recyclen, het verminderen van afvalstoffen en verminderd gebruik van grondstoffen zijn de norm binnen de gemeente.
	Bedrijfsresultaten	In Eersel kunnen bedrijven goed rondkomen, wat blijkt uit de bedrijfscijfers.
	Bedrijfsinvesteringen	Er wordt door ondernemers voldoende geïnvesteerd in de lokale economie.
	Ondernemerstevredenheid	Ondernemers zien gemeente Eersel als een fijne plek om je bedrijf te runnen.
<i>Landbouw</i>	Duurzame en innovatieve landbouw	Duurzaamheid en innovatie zijn de standaard in zowel de akkerbouw- als veeteeltsector en de landbouw is gericht op zowel boer, klimaat en burger.
	Social farming en een vitaal platteland	Boerenbedrijven nemen een centrale rol in voor de vitaliteit van het platteland. Sociale landbouwconcepten zoals Herenboeren zijn hier een verschijningsvorm van.
	Natuurinclusieve landbouw	Natuurinclusieve landbouwvormen zijn de norm in Eersel, waardoor landbouw en natuur elkaar niet tegen hoeven te werken.
	Gezondheidsrisico's landbouw	Landbouw gaat niet ten koste van de volksgezondheid.

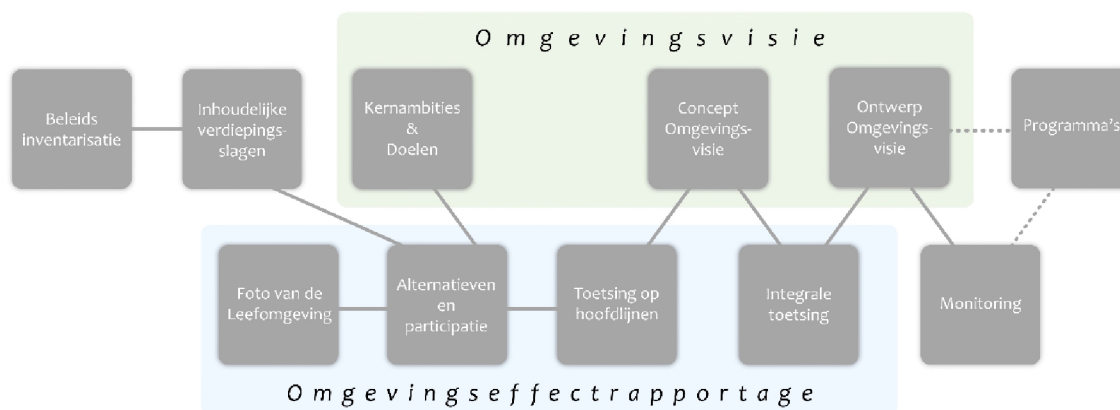
<i>Vrijtijdsconomie</i>	Jaarrond verblijfstoerisme	Als recreatiegemeente trekt Eersel het hele jaar rond toeristen aan en wordt er een rendabel aantal overnachtingen geboekt.
	Attracties en evenementen	Er zijn voldoende attracties en evenement in de gemeente die zorgen voor binding in de kernen en ook mensen van buitenaf trekken.
<i>Mobiliteit en bereikbaarheid</i>	Bereikbaarheid openbaar vervoer	Openbaar vervoer is een serieus alternatief voor de auto en het aantal mensen wat er gebruik van maakt is aanzienlijk.
	Bereikbaarheid fiets	Net als het OV, is de fiets ook een realistische optie voor verplaatsingen, ook de langere afstanden.
	Duurzame en slimme mobiliteit	De gemeente speelt in op duurzame en slimme mobiliteit door bijvoorbeeld te faciliteren in laadpalen voor elektrische voertuigen.
	Bereikbaarheid auto	Autobereikbaarheid blijft van belang voor de gemeente en dit blijft dan ook gewaarborgd.

Bij de foto van de leefomgeving en de integrale toetsing van het voorkeursalternatief wordt het beoordelingskader in zijn totaliteit gebruikt. De resultaten van deze metingen worden met elkaar vergeleken. Hierbij is het belangrijk om aan te merken dat bepaalde indicatoren altijd een aandachts- of zelfs probleempunt zullen blijven aangezien bepaalde negatieve gevolgen niet door de gemeente te beïnvloeden zijn. Denk bijvoorbeeld aan de geluidsoverlast die Eindhoven Airport veroorzaakt in Wintelre. Momenteel is dat al een probleem, maar in 2040 zal dit waarschijnlijk ook nog zo zijn. De gemeente heeft immers geen invloed op het aantal vluchten of hoe stil de vliegindustrie is. Externe invloeden zullen altijd van belang zijn.

4.3 Wisselwerking OER en Omgevingsvisie

De bouwblokken van het OER zijn zojuist uitgebreid behandeld. Daarbij is ook gekeken naar de volgorde zoals die in figuur 7 te zien is. Daar wordt een helder pad uitgestippeld wat van het ene blok naar het andere leidt. In werkelijkheid zal dit traject niet zo mooi lineair verlopen, maar zal er veel gelijktijdig worden uitgevoerd en vindt er veel afwisseling tussen bouwblokken plaats. Het proces van het OER is namelijk sterk verwikkeld met het traject van de omgevingsvisie zelf. Het OER is in principe informierend voor wat er uiteindelijk in de visie komt te staan. De uitkomst van een bouwblok van het OER is dus

informerend voor een deel van de visie, maar andersom werkt het net zo. In figuur 7 is de wisselwerking tussen de verschillende stappen weergegeven. Als laatste stap in dit schema is het blok “programma’s” opgenomen. Strikt gezien vormt dit geen deel van je visie, maar het beeld wat je in je visie schetst vormt wel de input voor de gemeentelijke programma’s. De resultaten uit de monitoring verschaffen verdere informatie om beleid bij te sturen waar nodig.

Figuur 7: Wisselwerking tussen de bouwblokken van visie en het OER

4.4 Planning

De eerste stappen in het visie- en OER-traject zijn al gezet. Deze NRD ligt in het eerste kwartaal van 2025 ter inzage. In dat kwartaal zal ook – waar dat al mogelijk is – gewerkt worden aan de OER. Eind van het eerste kwartaal en begin van het tweede kwartaal vindt het participatietraject plaats. De OER en de visie zullen waarschijnlijk ergens in het derde kwartaal van 2025 ter inzage worden gelegd, zodat vaststelling eind 2025 kan gebeuren.

5. Vervolgstappen

In dit hoofdstuk wordt het vervolg van het proces beschreven.

5.1 Kennisgeving en ter inzagelegging

Het is belangrijk dat iedereen mee kan denken over de manier waarop de gemeente Eersel het OER-traject gaat inrichten. De procedure start daarom met de openbare kennisgeving van het voornemen om een OER op te stellen en de publicatie van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Deze NRD ligt zes weken ter inzage. Het stuk is dan op het gemeentehuis in te zien en digitaal via de website officielebekendmakingen.nl. Tijdens deze periode kan iedereen reageren op de aanpak van de omgevingseffectrapportage voor de Omgevingsvisie zoals beschreven in deze NRD. Reacties kunnen in de vorm van zienswijzen via e-mail of via post bij de gemeente ingediend worden. De reacties worden gebruikt bij de verdere uitwerking van de omgevingseffectrapportage.

5.2 Opstellen OER en Nota van beantwoording

De reacties worden van antwoord voorzien in de Nota van beantwoording NRD en de uitkomsten worden betrokken in de op te stellen OER. Dit vindt gelijktijdig plaats met het opstellen van de ontwerp-Omgevingsvisie.

5.3 Terinzagelegging OER

De procedure van het OER is gekoppeld aan de Omgevingsvisie. Dit houdt in dat de ontwerp-Omgevingsvisie en het OER gelijktijdig zes weken ter inzage worden gelegd. Het OER wordt als bijlage bij de ontwerp-Omgevingsvisie ter inzage gelegd. Opnieuw worden de relevante bestuursorganen geraadpleegd en mag eenieder een zienswijze indienen op het OER en op de ontwerp-Omgevingsvisie. Parallel aan de terinzagelegging en besluitvorming toetst de commissie voor de m.e.r de kwaliteit van

het OER en beoordeelt de Commissie of de juiste (milieu)informatie aanwezig is om een besluit over de Omgevingsvisie te kunnen nemen.⁴

5.4 Besluit en vervolg

De Omgevingsvisie wordt vastgesteld door de gemeenteraad. De gemeente motiveert in de uiteindelijke Omgevingsvisie hoe met de uitkomsten van het OER is omgegaan.

⁴ De Commissie voor de m.e.r. is een onafhankelijke organisatie die adviseert over de inhoud en kwaliteit van milieueffectrapporten.

Aa

ACCENT
adviseurs

VAN DE FYSIEKE
LEEFOMGEVING

Luchthavenweg 13E
5657 EA Eindhoven
040 — 30 300 95

contact@accentadviseurs.nl
www.accentadviseurs.nl